

Курпель Олександр Васильович
студент гр. ФФМ-11, ФФО, ЗУНУ, м. Тернопіль
Науковий керівник: к.е.н., доцент Булавинець В. М.

РЕЗЕРВИ ЗБІЛЬШЕННЯ ДОХОДІВ ДОМОГОСПОДАРСТВ

Доходи домогосподарств відіграють важливу роль у економічних процесах адже від їхньої величини залежить соціально-економічний стан як держави, так і окремих домогосподарств в ній. Тому важливо виявити резерви зростання доходів домогосподарств України. Вони стосуються усіх видів доходів із різних джерел, а саме: заробітної плати, соціальних трансфертів та інших поточних допомог, доходів від підприємницької діяльності та доходів від власності.

Першим і найвагомим джерелом формування доходів домогосподарств є заробітна плата. Резервом для її збільшення ми розглядаємо підвищення розміру заробітної плати через інструменти державного впливу (прямий вплив) або через суб'єктів господарювання (опосередкований вплив). В обох випадках необхідним є підвищення вартості робочої сили та прибутковості суб'єктів господарювання.

Підвищення кваліфікації ми розглядаємо як один із найдієвіших методів збільшення вартості робочої сили в Україні. Наша позиція ґрунтується на тому, що чим більш кваліфікований є найманий працівник – тим вищу заробітну плату він повинен отримувати. Для підвищення рівня кваліфікації слід організувати навчальні процеси, де наймані працівники можуть отримати нові знання для успішної професійної діяльності. Дані заходи повинні здійснюватися як за рахунок держави, так і за рахунок суб'єктів господарювання. Для держави в особі органів її влади на усіх рівнях (загальнодержавному, місцевому) і суб'єктів господарювання вище кваліфіковані працівники принесуть більшу практичну користь: прибуток (для бізнесу) та якість надання суспільних послуг (для держави). Підвищення кваліфікації дозволить також і домогосподарствам збільшити рівень власного фінансового благополуччя за рахунок збільшення розміру доходів від трудової діяльності.

Наступним фактором зміни розмірів заробітної плати у бік її збільшення є зростання показника прибутковості господарюючих суб'єктів. Наша позиція ґрунтується на тому, що суб'єкти господарювання із низьким доходом не можуть здійснювати додаткові витрати на стимулювання власних працюючих через брак фінансових ресурсів. Для збільшення прибутку підприємств, установ чи організації необхідним є збільшення масштабів використання людського інтелекту шляхом впровадження технічних новинок на виробництві, створення нових видів продукції, які будуть користуватись попитом на товарному ринку.

Наступним видом доходів домогосподарств, що має вплив на формування бюджету домогосподарств є соціальні допомоги та інші одержані поточні трансферти. Їх призначення полягає у соціальному захисті населення. Свідчить,

що соціальні трансферти можуть надаватись як у працездатному, так і непрацездатному віці членам домогосподарства. Резервом для зростання соціальних виплат непрацездатним членам домогосподарств є збільшення доходів їх працездатних членів, адже саме за їхні відрахування у фонди соціального характеру забезпечується виконання програм соціального захисту населення. Іншими словами, для збільшення розмірів пенсій, необхідним є збільшення доходів домогосподарств в інших формах.

Для працездатного населення цей резерв є також доступним, проте він має негативний вплив на економіку. Наша позиція ґрунтується на тому, що соціальні виплати працездатним членам домогосподарств можуть спровокувати демотивацію стосовно отримання інших видів доходів (трудових, доходів від підприємницької діяльності, від власності), адже для отримання соціальних допомог чи пільг не потрібно прикладати зусиль, лише відповідати критеріям їхнього надання. Саме тому органам законодавчої і виконавчої влади слід змінити соціальну політику виплати трансфертів працездатним членам домогосподарств на спрямування коштів для фінансування програм із створення власного бізнесу домогосподарствами. Зміна грошових потоків від фінансування поточних трансфертів до фінансування на підтримку створення власної справи населенням країни, на нашу думку, є резервом зростання доходів домогосподарств.

Наступним видом доходів домогосподарств є надходження від підприємницької діяльності у формі прибутку і змішаного доходу. Це джерело формування доходів є більш ризикове, ніж доходи у формі заробітної плати чи соціальні трансферти, але і при цьому більш прибутковим. Збільшення таких доходів головним чином залежить від законодавчої та податкової політики держави. Тому резервом зростання доходів від підприємницької діяльності ми бачимо покращення економічного устрою в державі та проведення реформ в регуляторному законодавстві, які сформуvalи б більшу зацікавленість домогосподарств.

Збільшення економічної зацікавленості домогосподарств повинно здійснюватись за допомогою різноманітних державних програм із розвитку, які передбачали б спрощення систем реєстрації, обліку та звітності фізичних осіб-підприємців членів домогосподарства; фінансової підтримки з боку держави за допомогою пільгового кредитування, партнерського фінансування проектів, тощо.

Навчання та підготовка Державною службою зайнятості України непрацюючих членів домогосподарств для започаткування власного бізнесу розглядається нами як ще один метод збільшення доходів від підприємницької діяльності. Здійснення даних заходів може відбуватися у формі тренінгів, семінарів, круглих столів тощо. Всі вони повинні проводитись для інформаційної допомоги тим членам домогосподарств, які планують займатись власною підприємницькою діяльністю.

Збільшення обсягів доходів домогосподарств – суб'єктів підприємницької діяльності можна забезпечити при здійсненні інвестицій у розвиток власної

справи. Тому органам державної влади слід започаткувати систему з пільгового кредитування підприємців для розвитку їх бізнесу. Пільгові кредити можуть слугувати вагомим та дієвим важелем для розвитку підприємницької діяльності в державі.